

Obsah

Úvod (MARCEL ČERNÝ – PETR KALETA)	17
---	----

STUDIE

<i>Adolf Černý o životě a díle Jakuba Barta-Čišinského</i> (PETR KALETA)	23
<i>Jakub Bart-Čišinski v českém prostředí: literárněhistorická recepcce a překlady</i> (HELENA ULBRECHTOVÁ)	41
<i>Poezie Jakuba Barta-Čišinského</i> (JOSEF SUCHÝ)	67
<i>O zvukové výstavbě poezie Jakuba Barta-Čišinského</i> (JOSEF VLÁŠEK)	97
<i>Modernistické tendence v lužické literatuře</i> (JOSEF VLÁŠEK)	107
<i>Sbírka „Swětło z wyšiny“ aneb Čišinski a literární moderna</i> (FRANC ŠĚN)	127
<i>Zrození básníka v románu Bohumily Šretrové „Chcu domoj“</i> (MARCEL ČERNÝ)	137

ANTOLOGICKÁ ČÁST

<i>Čišinski v české řeči aneb Úvodem ke stávající chrestomatii</i> (MARCEL ČERNÝ)	171
<i>Ediční poznámka</i>	179

I. Básně věnované J. Bartu-Čišinskému

Jan Rokyta (= Adolf Černý): <i>Jakubu Čišinskému. Básníku Lužických Srbů</i>	181
Josef Pelíšek: <i>Čišinski (K sedmdesátému výročí narození velikého lužického génia)</i>	181
Josef Zdeněk Raušar: <i>Vzpomínka na básníka Čišinského</i>	182
Benedikt Dyrlich: <i>U hrobu Čišinského</i> (přel. Jindřich Kabát)	183
Benedikt Dyrlich: <i>Tichý Čišinski</i> (přel. Josef Suchý)	183

Benedikt Dyrlich: <i>U hrobu Čišinského</i> (přel. Josef Suchý)	184
Jěwa-Marja Čornacec: <i>Basnikowy wysk a stysk (wěnowane Wotrowskej mlodźinje)</i>	185
Jěwa-Marja Čornacec: <i>Básnikovo výskání a stýskání (věnováno wotrowské mládeži)</i> (přel. Radek Čermák)	185

II. Poezie J. Barta-Čišinského v českých překladech (paralelně s originálem)

1. Kniha sonetow (1884; Kniha sonetů)

<i>Słowjanam</i>	186
<i>Slovanům</i> (přel. Adolf Černý)	186
<i>Slovanům</i> (přel. Josef Pelíšek)	187
<i>Slovanům</i> (přel. František Václav Mareš)	187
Na serbskej zemi (Na lužickoserbské zemi)	
<i>Serbskej zemi</i>	188
<i>Lužickoserbské zemi</i> (přel. Josef Pelíšek)	188
<i>Serbam</i>	189
<i>Lužickým Srbům</i> (přel. Josef Pelíšek)	189
<i>Budyšin</i>	190
<i>Budyšin</i> (přel. Adolf Černý)	190
<i>Hrodziško</i>	191
<i>Hrodziško</i> (přel. Zuzana Bláhová-Sklenářová)	191
<i>Lubin</i>	192
<i>Lubin</i> (přel. Adolf Černý)	192
<i>Pod Lubinom</i>	193
<i>Pod Lubinem</i> (přel. Adolf Černý)	193
<i>Pod Lubínem</i> (přel. František Malý)	193
<i>Mikławš</i>	194
<i>Hřbitov sv. Mikuláše v Budyšině</i> (přel. Adolf Černý)	194
<i>Kukow</i>	195
<i>Kukow</i> (přel. Josef Pelíšek)	195
Dopomnjenja na Prahu (Vzpomínky na Prahu)	
<i>Na Belvederu</i>	196
<i>Na Belvederu</i> (přel. Karel Kyas)	196
<i>Na Letné</i> (přel. Karel Sedláček)	197
<i>Na Belvederu</i> (přel. Josef Suchý)	197
<i>Na Belvederu</i> (přel. Václav Daněk)	197
W čichej samoće (V tiché samotě)	
<i>Přečelam</i>	198

12. Serbske wobrazki (1908; Lužickoserbské obrázky)

<i>Ródnej řeči</i>	318
<i>Rodné řeči</i> (přel. Adolf Černý)	318
<i>Rodné řeči</i> (přel. František Tichý)	319
<i>Rodné řeči</i> (přel. Josef Pelíšek)	319
<i>Rodné řeči</i> (přel. Jindřich Černý)	320
Pěsničky (Pisničky)	
<i>Młody hospodar</i>	321
<i>Mladý sedlák</i> (přel. Karel Kyas)	321
<i>Hórski drjewar</i>	322
<i>Dřevorubec</i> (přel. Karel Kyas)	322
Wobrazki (Obrázky)	
<i>Při swačini</i>	323
<i>Při swačině</i> (přel. Karel Kyas)	323
<i>Do Róžanta!</i>	324
<i>Do Róžanta!</i> (přel. Karel Kyas)	324
Idylki (Idyly)	
<i>Čiche kuty</i>	325
<i>Tiché kouty</i> (přel. Josef Suchý)	325
<i>W zymskej dolinje</i>	326
<i>V zimním údolí</i> (přel. Zuzana Sklenářová)	326

Drobjaz (Drobnosti; básně mimo sbírky z různých let)

<i>Božemje lěsam</i>	327
<i>Sbohem lesům</i> (přel. Adolf Černý)	327
<i>Serbski narod</i>	328
<i>Lužickoserbský narod</i> (přel. Josef Pelíšek)	328

Bibliografie

I. Český kontext života a díla Jakuba Barta-Čišinského	329
II. Texty Jakuba Barta-Čišinského přeložené do češtiny	345
Závěr	355
Summary	359
Zjeće	361
Jmenný rejstřík	363

<i>Přátelům</i> (přel. František Malý)	198
<i>Dopomnjenje</i>	199
<i>Vzpomínka</i> (přel. Adolf Černý)	199
<i>Omnia vana</i>	200
<i>Omnia vana</i> (přel. Adolf Černý)	200
<i>Při starej lípě</i>	201
<i>U staré lípy</i> (přel. Karel Kyas)	201
Z pućowanjow (Z cest)	
<i>Na Keilbergu</i>	202
<i>Na Klínovci</i> (přel. Marie Hlisnikovská)	202
<i>Karlowe Wary</i>	203
<i>Karlovy Vary</i> (přel. Marie Hlisnikovská)	203
<i>Grande munus. K 30. septembrej 1880</i>	204
<i>Grande munus. K 30. září 1880</i> (přel. Karel Kyas)	204

2. Formy (1888; Formy)

<i>Formy</i>	205
<i>Formy</i> (přel. Adolf Černý)	205
Mjetele (Motýli)	
<i>Nazymske začuće</i>	207
<i>Podzimní tucha</i> (přel. Adolf Černý)	207
<i>Žadosć</i>	208
<i>Touha</i> (přel. Adolf Černý)	208
<i>Toužení</i> (přel. Josef Pelíšek)	208
<i>Touha</i> (přel. František Malý)	208
<i>W nocy</i>	209
<i>V noci</i> (přel. Zuzana Bláhová-Sklenářová)	209
Sonety	
<i>Lubosće móc</i>	210
<i>Moc lásky</i> (přel. Adolf Černý)	210
<i>Pohrjebane zbože</i>	211
<i>Pohřbené štěstí</i> (přel. Adolf Černý)	211
<i>Pohřbené štěstí</i> (přel. František Malý)	211
Sestiny	
<i>Spominanja</i>	212
<i>Vzpomínání</i> (přel. Adolf Černý)	213
<i>Ranje</i>	214
<i>Jitro</i> (přel. Josef Pelíšek)	215

Kancony, kanciony	
<i>Nazyma</i>	216
<i>Podzim</i> (přel. F. V. Šika)	216
<i>Prašenje</i>	216
<i>Otázky</i> (přel. Arnošt Procházka)	216
Madrigale (Madrigaly)	
<i>Raňši kërluš.</i>	217
<i>Ranní píseň</i> (přel. František Malý)	217
<i>Na Sylwestra</i>	217
<i>Na Silvestra</i> (přel. František Malý)	217
<i>Přaza</i>	218
<i>Přástky</i> (přel. Josef Pelíšek)	218
<i>Žadosć</i>	218
<i>Žádost</i> (přel. Arnošt Procházka)	218
Triolety, rondowy (Triolety, rondó)	
<i>Nadžija</i>	219
<i>Naděje</i> (přel. Arnošt Procházka)	219
Gazele (Gazely)	
<i>Zdžerž serbski lud!</i>	220
<i>Chraň srbský lid!</i> (přel. Arnošt Procházka)	220
<i>Chraň srbský lid!</i> (přel. Josef Pelíšek)	220
<i>Chcu domoj.</i>	221
<i>Chci domů</i> (přel. Marie Hlisnikovská)	221
Epistole (Epištoly)	
<i>Epistole – I.</i>	222
<i>Epistola</i> (přel. Josef Pelíšek)	223
Satiry	
<i>Nemesis</i>	224
<i>Nemesis</i> (přel. Josef Suchý)	224
Epigramy	
<i>I.</i> (přel. Josef Suchý)	225
<i>VI.</i> (přel. Josef Suchý)	225
<i>VIII.</i> (přel. Josef Suchý)	225
<i>XI.</i> (přel. Josef Suchý)	226
<i>XIV.</i> (přel. Josef Suchý)	226
<i>XV.</i> (přel. Marcel Černý)	226
<i>XVI.</i> (přel. Josef Suchý)	226
<i>XVIII.</i> (přel. Josef Suchý)	227

XIX. (přel. Josef Suchý)	227
XX. (přel. Josef Suchý)	227
<i>Arabeska</i>	227
<i>Arabeska</i> (přel. Jindřich Kabát)	227

3. Příroda a wutroba (1889; Příroda a srdce)

<i>Lubosć k serbskej zemi</i>	228
<i>Láska k srbské zemi</i> (přel. Marie Hlisnikovská)	228
<i>Sněhowki</i>	229
<i>Sněženy</i> (přel. Adolf Černý)	229
<i>Sněženy</i> (přel. František Malý)	229
<i>Nalětni tróšt</i>	230
<i>Útěcha jara</i> (přel. František Malý)	230
<i>Na łukach</i>	231
<i>Na lukách</i> (přel. Adolf Černý)	231
<i>Daj do wóčka mi zhladnyć!</i>	232
<i>Dej do oka mi pohleděti!</i> (přel. Adolf Černý)	232
<i>Gloria in excelsis Deo!</i>	232
<i>Gloria in excelsis Deo!</i> (přel. Karel Kyas)	232
<i>Woka móc</i>	233
<i>Oko</i> (přel. Adolf Černý)	233
<i>Kouzlo oka</i> (přel. Josef Pelíšek)	233
<i>Ředki dóstatk</i>	234
<i>Řídký úděl</i> (přel. Adolf Černý)	234
<i>Zemske zbože</i>	235
<i>Pozemské štěstí</i> (přel. František Malý)	235
<i>Modl so!</i>	236
<i>Modli se!</i> (přel. Adolf Černý)	236
<i>Modli se!</i> (přel. František Malý)	236
<i>Hdy podaš ty so, wutroba?</i>	237
<i>Kdy ty se poddáš, srdce mé?</i> (přel. Adolf Černý)	237
<i>Kdy ty, mé srdce, chceš se vzdát?</i> (přel. Josef Pelíšek)	237
<i>Lěca pohrjeb</i>	238
<i>Pohřeb léta</i> (přel. Adolf Černý)	238
<i>Kwětkow smjerc</i>	238
<i>Smrt květin</i> (přel. Adolf Černý)	239
<i>Nazymska myślička</i>	240
<i>Podzimní duma</i> (přel. Adolf Černý)	240

<i>Přeče zapřecha</i>	241
<i>Ach já ti nesmím říci...</i> (přel. Adolf Černý)	241
<i>V sebezapření</i> (přel. Václav Daněk)	241
<i>Wosud wutroby</i>	242
<i>Osud srdce</i> (přel. Adolf Černý)	242
<i>Osud nitra</i> (přel. Josef Pelíšek)	242
<i>Osud srdce</i> (přel. Josef Suchý)	242

4. Serbske zynki (1897; Lužickoserbské zvuky)

Swěrne zynki (Věrné zvuky)	
<i>Helgoland – Łužica</i>	243
<i>Helgoland – Lužice</i> (přel. Václav Koranda)	244
<i>Helgoland – Lužice</i> (přel. Marie Hlisnikovská)	244
<i>Rano</i>	245
<i>Jitro</i> (přel. Adolf Černý)	245
<i>Carpe diem!</i>	246
<i>Carpe diem!</i> (přel. Adolf Černý)	246
<i>Nalětni wětr</i>	247
<i>Předjarní witr</i> (přel. Marie Hlisnikovská)	247
<i>K spokojenju!</i>	247
<i>K útěše</i> (přel. Karel Kyas)	247
Wěrne zynki (Zvuky pravdy)	
<i>Lubin – wutroba</i>	248
<i>Lubin – srdce</i> (přel. Josef Suchý)	249
<i>Asterka</i>	250
<i>Astra</i> (přel. Adolf Černý)	250
<i>Lipjo</i>	250
<i>Lipjo</i> (přel. Josef Suchý)	250
<i>Hórnikowy pohrjeb</i> († 22. małoho róžka 1894)	251
<i>V upomínku úmrtního dne velkého vlastence Michała Hórnika</i> († 22. února 1894) (přel. Karel Sedláček)	251
<i>Wuček</i>	252
<i>Útočiště</i> (přel. Marie Hlisnikovská)	252
Wótře zynki (Pronikavé zvuky)	
<i>Moje serbske wuznaće</i> (úryvek)	253
<i>Moje srbské vyznání</i> (úryvek) (přel. Josef Suchý)	253
<i>Moje lužickoserbské vyznání</i> (úryvek) (přel. Marie Hlisnikovská)	254
<i>Moje lužickoserbské vyznání</i> (úryvek) (přel. Zuzana Bláhová-Sklenářová)	254

<i>Wosud serbskeho pėsnerja</i>	255
<i>Osud srbského básníka</i> (přel. Marcel Černý)	255
<i>Prašenje</i>	257
<i>Otázka</i> (přel. Karel Kyas)	257

5. Ze žiwjenja (1899; Ze života)

Na Sewjernym morju (Na Severním moři)	
<i>Wichor</i>	258
<i>Vichr</i> (přel. Adolf Černý)	258
<i>Pohrjebnišćo bjezmjencow</i>	259
<i>Hřbitov bezejmenných</i> (přel. Adolf Černý)	259
<i>Swěčna wěža Helgolandska</i>	260
<i>Helgolandský maják</i> (přel. Marie Hlisnikovská)	260
<i>Helgolandský maják</i> (přel. Zuzana Bláhová-Sklenářová)	260
<i>Žołmow hra</i>	261
<i>Hra vln</i> (přel. Josef Suchý)	261
Z ćmowych chwili (Z temných chviliek)	
<i>Próstwa</i>	262
<i>Prosba</i> (přel. Karel Sedláček)	262
<i>Glosa</i>	263
<i>Glosa</i> (přel. Adolf Černý)	263
W zymicy (V horečce)	
[Hvězda zběha so, a hwězda pada]	264
I. [Hvězda vychází a hvězda padá] (přel. Adolf Černý)	264
[Tomu dobre dawać dyrbju słowa]	265
II. [Toho prositi mám rtoma svýma] (přel. Adolf Černý)	265
[Džiwaš so, zo hižo běla włosy]	266
III. [Divíš se, že již mně vlasy bělí] (přel. Adolf Černý)	266
Rozpjeršeni (Rozmanitosti)	
<i>Hwězdow móc</i>	267
<i>Síla hvězd</i> (přel. Karel Sedláček)	267
<i>K položenzu zakladneho kamjenja mačićneho domu</i>	268
<i>K položení základního kamene matičního domu</i> (přel. Zuzana Sklenářová)	268

6. Krev a kraj (1900; Krev a kraj)

<i>Prolog (Po 25lětnej džěławosći)</i>	269
<i>Prolog (Po 25 letech tvorby)</i> (přel. Marie Hlisnikovská)	269

7. Z wotmachom (1901 /vyd. 1913/; Rozmachem)

Z wotmachom (Rozmachem)	
<i>Bjez wodychnjenja</i>	270
<i>Bez oddechu</i> (přel. Josef Pelíšek)	271
K hwězdam! (Ke hwězdám!)	
<i>Hwězda na dno padže</i>	272
<i>V jezerní pláň</i> . . . (přel. Karel Sedláček)	272
<i>Serbja, přimajće so gratu!</i>	273
<i>Srbi, k dilu rukou, hlavou!</i> (přel. Adolf Černý)	273
<i>Bože chłostanje</i>	274
<i>Boží trest</i> (přel. Adolf Černý)	274

8. Z křídłom worjołskim (1904; Orlí perutí)

<i>Worjołej</i>	275
<i>Orlu</i> (přel. Adolf Černý)	275
<i>Orlovi</i> (přel. Josef Pelíšek)	276
<i>Orlovi</i> (přel. Václav Daněk)	276
Pěsnje (Písňe)	
<i>Pozdže!</i>	277
<i>Pozdě!</i> (přel. Adolf Černý)	277
<i>Pozdě!</i> (přel. František Malý)	278
Satiry	
<i>Noli me tangere!</i>	279
<i>Netýkavka</i> (přel. František Malý)	279
<i>Bajka njebjeska</i>	280
<i>Nebeská báj</i> (přel. Adolf Černý)	280
<i>Njeje hwězdy nihdže na njebju</i>	281
<i>Nevidět hwězdy na nebi</i> . . . (přel. Josef Suchý)	281
<i>Wječorne rudženje</i>	282
<i>Večerní roztesknění</i> (přel. Josef Pelíšek)	282
<i>Koło časow</i>	283
<i>Kolo časů</i> (přel. Adolf Černý)	283
<i>O tempora, o mores!</i>	284
<i>O tempora, o mores!</i> (přel. Marie Hlisnikovská)	284
<i>Dźiwnne psy</i>	285
<i>Divní psové</i> (přel. Adolf Černý)	285
<i>Dźiwnna swjatosć</i>	286

<i>Divná svatost</i> (přel. Adolf Černý)	286
<i>Divná svatost</i> (přel. František Malý)	287
<i>Z doła sylzow</i> (Ze slzavého údolí)	
<i>Via dolorosa</i>	288
<i>Via dolorosa</i> (přel. Adolf Černý)	289
<i>Pólna lipa</i>	290
<i>Lípa v poli</i> (přel. František Malý)	290

9. Z juskom wótčinskim (1904; Vlasteneckým jásosem)

<i>Ze škowrončkom</i> (Se skrívánkem)	
<i>Serbski dom w Budyšinje</i>	291
<i>Srbský dům v Budyšině</i> (přel. Karel Sedláček)	291
<i>Stat crux, dum volvitur orbis</i>	293
<i>Stat crux, dum volvitur orbis – Stojí kříž, i když zmítá se svět</i> (přel. Karel Kvas)	293
<i>Serbskim křižerjam</i>	294
<i>Srbským křižákům</i> (přel. Václav Daněk)	294
<i>Tak rjany wječor</i>	295
<i>Tak krásný večer!</i> (přel. Adolf Černý)	296
<i>Tak skvostný večer</i> . . . (přel. Josef Pelíšek)	297
<i>Z worjołom</i> (S orlem)	
<i>Po wichoru</i>	298
<i>Po vichřici</i> (přel. Adolf Černý)	298
<i>Wotmołwa</i>	299
<i>Odpověď</i> (přel. Josef Suchý)	299
<i>Odpověď</i> (úryvek) (přel. Václav Daněk)	300

10. Wysk a stysk (1905; Jásoť a stesk)

<i>Wysk</i> (Jásot)	
<i>Serbska chorhoj</i>	301
<i>Lužickosrbská vlajka</i> (přel. Josef Pelíšek)	301
<i>Ow škituj, Knježe Božo, Serby moje!</i>	302
<i>Chraň, Pane Bože, Lužici!</i> (přel. Karel Kvas)	302
<i>Wótčinska česć</i>	302
<i>Vlastenecká česť</i> (přel. Adolf Černý)	302
<i>Furor teutonicus</i>	303
<i>Furor teutonicus</i> (přel. Zuzana Bláhová-Sklenářová)	303
<i>Serbske towarstwa</i>	303

<i>Srbské spolky</i> (přel. Zuzana Sklenářová)	303
<i>Za Handrijom Zejlerjom</i>	304
<i>Za Handrijem Zejlerem</i> (přel. Karel Sedláček)	304
<i>Za Janom Smolerjom</i>	304
<i>Za Janem Smolerem</i> (přel. Karel Sedláček)	304
Stysk (Stesk)	
<i>Serbske mjezy</i>	305
<i>Srbské hranice</i> (přel. Adolf Černý)	305
<i>Krawe spominanja</i>	306
<i>Krvavá vzpomínka</i> (přel. Josef Suchý)	306
<i>Kónc sčerpnošće!</i>	307
<i>Konec trpělivosti</i> (přel. Adolf Černý)	307
<i>Dosti trpělivosti!</i> (přel. Josef Pelíšek)	307
<i>Serbški gospodar</i>	308
<i>Lužický hospodář</i> (přel. Josef Pelíšek)	308

11. Za čichim (1906; Potichu)

<i>Prolog</i> (úryvek)	309
<i>Můj život</i> (úryvek) (přel. Marie Hlisnikovská)	309
<i>We stódkich chwilach</i> (Ve chvílích blaženosti)	
<i>Wěčný pokoj</i>	310
<i>Věčný mír</i> (přel. Adolf Černý)	310
<i>Hdyž wutroba so dowupali...</i>	311
<i>Až srdce dohoří...</i> (přel. Adolf Černý)	311
<i>Modlitwa stareho bura</i>	311
<i>Modlitba starého sedláka</i> (přel. Karel Kyas)	311
<i>Hody</i>	312
<i>Vánoce</i> (přel. Zuzana Sklenářová)	312
Duch a swět (Duch a svět)	
<i>Prawda a poezija</i>	313
<i>Pravda a poezie</i> (přel. Josef Suchý)	313
<i>Rěč a tža</i>	314
<i>Řeč a lež</i> (přel. Václav Daněk)	314
<i>Lubosć k ródnej zemi</i>	314
<i>Láska k rodné zemi</i> (přel. Karel Sedláček)	314
<i>W stopach časow</i> (Ve šlépějích časů)	
<i>Karla Serbam přěduje</i>	315
<i>Karel káže Srbům</i> (přel. Josef Suchý)	315